

Aan
de voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Den Haag
24 augustus 2004

Ons kenmerk
MLB/M/2004/38.528

Uw brief van
2 augustus 2004

Uw kenmerk
2030418740

Onderwerp
vragen van de leden Atsma en Ormel over
Endemol

Bijlage(n)
beantwoording

Hierbij zend ik u, mede namens de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, het antwoord op de vragen van de leden Atsma en Ormel van uw Kamer inzake plannen van Endemol International.

De vragen werden mij toegezonden bij uw bovenaangehaalde brief met kenmerk 2030418740.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

(mr. Medy C. van der Laan)

Antwoorden op de schriftelijke vragen van de leden Atsma en Ormel van de Tweede Kamer der Staten-Generaal aan de staatssecretarissen van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, mw. Van der Laan, en Volksgezondheid, Welzijn en Sport (ingezonden d.d. 30 juli 2004 kenmerk 2030418740)

1. Heeft u kennisgenomen van de plannen van Endemol om nieuwe Televisieprogramma's «Sperm Race» en «Make me a mum» te produceren?

Ja.

2. Hoe oordeelt u over het aanbieden en uitzenden van dergelijke programma's door commerciële en/of publieke omroeporganisaties?

De overheid past grote terughoudendheid bij het oordeel over programma's, zeker nu voorzover bekend er geen plannen bestaan om dergelijke programma's in Nederland op de televisie te brengen. De negatieve reacties in de media lijken de kans dat dit ooit zal gebeuren aanzienlijk te hebben verkleind.

De gebruikte kwalificaties – 'wansmaak', 'waardeloos', 'walging' – worden door ons gedeeld. Het hanteren van normen en waarden, in dit geval met name ethische principes, behoort tot de verantwoordelijkheid van mediabedrijven en deze behoren daarop ook te worden aangesproken. Het is evenwel niet zo dat de overheid op de stoel kan gaan zitten van degenen die verantwoordelijk zijn voor mediaproducten. Ingrepen van de overheid op het terrein van de vrijheid van meningsuiting dienen altijd verankerd te zijn in de wet.

Daarnaast waken als regel producenten van programma's er zelf voor dat hun producties niet in strijd zijn met de geldende nationale wetgeving.

3. Is het binnen het kader van de Mediawet toegestaan dergelijke programma's te maken en uit te zenden?

Ja. De Mediawet bevat geen bepalingen die specifiek zien op het maken van een programma. Waar het gaat om het uitzenden van programma's door omroeporganisaties, ligt de verantwoordelijkheid voor de inhoud bij die omroep. Wel dient de omroeporganisatie bij het uitzenden van de bedoelde programma-onderdelen de bepalingen van de Mediawet in acht te nemen. In dit geval betreft dat de bepalingen betreffende de mogelijke schadelijkheid voor personen onder de 16 jaar (artikel 52d en 53).

4. Bent u met ons van mening dat dergelijke programma's bovendien strijdig kunnen zijn met de Embryowet, waarin het commercieel gebruik van sperma en eicellen wordt verboden?

De Embryowet stelt regels met betrekking tot de zeggenschap over geslachtscellen en embryo's, regelt welke handelingen met menselijke geslachtscellen ter verbetering van de medische zorg toelaatbaar zijn en regelt de voorwaarden voor wetenschappelijk onderzoek met menselijke

geslachtscellen en embryo's. De Embryowet richt zich dus specifiek op medische zorg en medisch wetenschappelijk onderzoek. Mochten de programma's uitmonden in kunstmatige bevruchtingstechnieken waarvoor geslachtscellen ter beschikking worden gesteld, dan is op deze technieken uiteraard de terzake geldende regelgeving van toepassing. Voor zover het het commerciële gebruik van sperma en eicellen betreft, regelt de Embryowet dat terbeschikkingstelling van menselijke geslachtscellen alleen om niet mag geschieden.

5. Op welke wijze kan worden voorkomen dat kijkers, zowel volwassenen als jongeren, tegen hun wil worden geconfronteerd met bedoelde televisieprogramma's? Hoe kunnen zij worden beschermd?

Televisiekijken is in het algemeen een vrijwillige activiteit. Gelet op de publiciteit, waarmee het uitzenden van de onderhavige programma's gepaard zou gaan en de aard van de zenders die hierin geïnteresseerd kunnen zijn, zullen volwassenen niet licht onverhoeds met zulke programma's worden geconfronteerd. Met het oog op de bescherming van jeugdigen zijn wel regels gesteld. Deze worden geëffectueerd door middel van zelfregulering, namelijk via Kijkwijzer. Onderhavige programma's zullen in dat kader worden geclassificeerd en bij het uitzenden zijn de classificaties bepalend voor de uitzendtijden, ook voor wat betreft een eventuele herhaling.

6. Overweegt u, zo mogelijk in Europees verband, stappen te ondernemen om te voorkomen dat dergelijke programma's worden uitgezonden?

Gelet op de diversiteit van de wetgeving in de lidstaten van de EU op het terrein van zowel medisch-ethische kwesties als de inhoud van de media worden stappen in Europees verband niet zinvol geacht. Mocht daarover in Europees verband een discussie worden gestart, zal vanuit Nederlands standpunt daaraan worden deelgenomen.